

Čís. 5768.

Manžel jest oprávněn domáhati se v nesporném řízení snížení výživného jen, pokud jde o nezletilé dítě, nikoliv i ohledně manželky. Lhostejno, že smírem při dobrovolném rozvodu bylo výživné nezletilému dítěti i manželce určeno jednotně.

(Rozh. ze dne 17. února 1926, R I 80/26.)

Smírem ze dne 11. ledna 1924 zavázal se manžel platiti manželce a nezletilému dítěti výživné 450 Kč měsíčně. Žádost manžela, by vyživovací příspěvek byl v nesporném řízení snížen na měsíčních 150 Kč, soud první stolice zamítl. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc prvnímu soudu, by dále po zákonu jednal a znovu rozhodl. Důvody: Předně jest uvést, že první soud neprávem rozhodoval o žádosti manžela na snížení výživného ohledně jeho rozvedené manželky, neboť k tomu není mimosporný soudce příslušným. Může rozhodovati v nesporném řízení pouze o výživném pro dítě a nikoliv i pro jeho matku. Ta okolnost, že v původním rozhodnutí soudu jest uvedeno výživné měsíčně po 450 Kč v celku jak pro matku, tak pro dítě, nevadí tomu nikterak, by se výsledkem stran a podobně nezjistilo, co z těchto měsíčních 450 Kč připadá na dítě. To se však v první stolici nestalo, ačkoli jest to nezbytně nutným, by soud mohl posouditi, zda výživné tehdy pro dítě stanovené postačuje pro dítě, čili nic. V tom směru zůstalo tudíž řízení v první stolici neúplným, Není však také úplným v tom směru, že nebere náležitýho zřetele na majetkové, osobní a zdravotní poměry žadatelovy, pokud se týče, že v řízení v první stolici nebyly dostatečně zjištěny, by se posouditi mohlo, zda žádost jest odůvodněnou.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu v tom směru, že změnou usnesení rekursního soudu odmítl návrh manžela na snížení vyživovacích příspěvků pro manželku; jinak dovolacímu rekursu nevyhověl.

Důvody:

Správným jest názor rekursního soudu, že žadatel může v nesporném řízení domáhati se snížení výživného jen, pokud jde o nezletilého jeho syna, kdežto vůči manželce lze snížení výživného dosíci toliko pořadem práva. Nesejde na tom, že smírem při dobrovolném rozvodu manželství bylo výživné nezletilému dítěti i manželce určeno jednotně na 450 Kč měsíčně, ježto podle druhého odstavce §u 142 obč. zák. může soud v zájmu dítěte kdykoli učiniti nová opatření, nejsou při tom nikterak vázán dřívějšími soudními nařízeními, ani úmluvou manželů. O takový případ tu jde, ježto otec tvrdí, že se jeho poměry podstatně změnily od doby poslední úpravy výživného, jednak jeho chorobným stavem, vyžadujícím značného ošetrovacího nákladu, jednak zmenšením jeho příjmů a zájem nezletilého jeho syna vyžaduje, by výživné bylo mu

přesně určeno. Rozhodnutí o této otázce nelze odkázati na pořad práva z toho důvodu, že až dosud bylo plněno výživné k ruce manželky jednotně, nejsouc pro každého z příjemců zvláště děleno. Rekursní soud také správně odůvodnil neúplnost provedeného šetření, jehož pro řádnou úpravu výživného pro nezletilé dítě jest nutně třeba.

Čís. 5769.

Náhrady škody na Pražské obci, ježto vadným košem připevněným ku stromu na ulici byla způsobena škoda na majetku, jest se domáhati pořadem práva.

(Rozh. ze dne 17. února 1926, R I 87/26.)

Žalobce domáhal se žalobou na Pražské obci náhrady škody, ježto si poškodil šat, zachytiv o koš, vadně připevněný ke stromu na ulici. K námitce nepřipustnosti pořadu práva soud první stolice žalobu odmítl, rekursní soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva. Důvody: Při posouzení otázky, zda pořad práva proti obci je přípustným, či nikoliv, dlužno nejdříve vzíti zřetel k tomu, z jakého důvodu se žalobce domáhá náhrady škody na žalované obci. Z obsahu žaloby, který jest dle §u 41 j. n. pro posouzení otázky přípustnosti pořadu práva rozhodným, jest patrné, že neodvozuje žalobce svůj náhradní nárok z veřejnoprávní povinnosti obce udržovati místní policii, nýbrž z opominutí žalované obce ve příčině řádného udržování košů a stromů na Václavském náměstí žalované obci do vlastnictví patřících. Jde tu tedy o povinnost rázu soukromoprávního a nestává se povinností veřejnoprávní tím, že koše ty jsou na veřejném statku ve správě obce. Takové nároky na náhradu škody sluší dle §u 1338 obč. zák. vyříditi pořadem práva. Také poslední odstavec judikátu čís. 229 plenární rozhodnutí bývalého rakouského nejvyššího soudu ze dne 1. června 1915, čís. 229/15 výslovně uvádí, že takové nároky na soukromoprávním důvodu spočívající pořadem práva uplatňovány býti mohou i proti obci. Když nejedná se zde o žalobu z důvodu zanedbání místní policie, pak odůvodňování prvního soudu, že dle §u 81 pražského statutu ze dne 27. dubna 1850, čís. 85 z. zák. do oboru policie čistotní patří také povinnost udržování oněch košíků a, že jest rázu veřejnoprávního, jest zcela nepřipadné. Také další vývody prvního soudce, opírající se o znění §u 37 čes. obec. zřízení a § 2 zák. ze dne 6. února 1920, čís. 114 sb. z. a n. jsou nesprávné, když § 27 cit. obec. zřízení pro město Prahu neplatí, ježto statut hlav. města Prahy takového ustanovení neobsahuje a ze znění § 2 zákona ze dne 6. února 1920, čís. 114 sb. z. a n. vyplývá pravý opak, než první soudce dovodil, totiž, že statut ten platí nyní i pro obce s hlav. městem Prahou sloučené. Mýlně tedy první soudce má za to, že žalobce měl si vydobýti nejprve administrativní nález o uznání povinnosti obce k náhradě, když § 37 č. obec. zřízení na tento případ neplatí, když jedná se o hlav. město Prahu a nelze pochybovati, že i o důvodu nároku žalobcova patří rozhodovati řádným soudům.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.